

Az Országgyűlés
Törvényalkotási bizottsága

Iromány száma: T/17167/AA

Benyújtás dátuma: 2017. október 13.

ORSZÁGGYÜLÉS HIVATALA

Érkezett: 2017 OKT 13.

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Egységes javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Törvényalkotási bizottság**

Törvényjavaslat címe: **A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról**

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (a továbbiakban: HHSZ) 46. § (10) bekezdése alapján az előterjesztő megküldte „**A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról**” szóló, T/17167. számú **törvényjavaslat** és az összegző módosító javaslat egybeszerkesztett, ellenjegyzésével ellátott szövegét (a továbbiakban: egységes javaslattervezet).

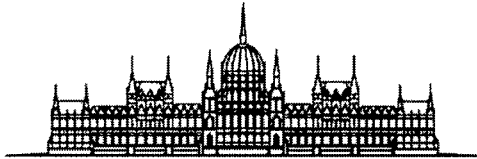
Az egységes javaslattervezetet megvizsgálva megállapítottam, hogy az megfelelően tartalmazza a törvényjavaslat és az összegző módosító javaslat egybeszerkesztett szövegét, ezért a HHSZ 46. § (11) bekezdés a) pontja alapján azt egységes javaslatként benyújtom.

Budapest, 2017. október 12.

Tisztelettel:

Hende Csaba

elnök

Az Országgyűlés
Törvényalkotási bizottsága

Elnök:

EGYSÉGES JAVASLAT

**A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági
eljárásban történő alkalmazásáról szóló
T/17167. számú törvényjavaslat**

ZÁRÓSZAVAZÁSÁHOZ

Előterjesztő:
igazságügyi miniszter

Budapest, 2017. október 12.

2017. évi ..... törvény

a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról

1. A törvény hatálya

1. §

(1) E törvény hatálya a polgári peres és bírósági polgári nemperes, valamint a közigazgatási bírósági eljárásban érvényesülő költségmentességre és költségfeljegyzési jogra (a továbbiakban együtt: költségkedvezmény) terjed ki.

(2) E törvény hatálya nem terjed ki a munkavállalói költségkedvezményre.

2. A tárgyi költségkedvezmény

2. §

(1) A felet költségmentesség illeti meg a gondnoksági perben és törvényben megállapított egyéb bírósági eljárásokban.

(2) A gondnoksági perben a költségmentesség az ügygondnoki díjra is kiterjed.

3. §

(1) A felet – ha törvény, az Európai Unió kötelező jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés alapján nem illeti meg tárgyi költségmentesség – költségfeljegyzési jog illeti meg

a) a származási perben,

b) a szülői felügyelettel kapcsolatos perben,

c) a törvényen alapuló tartással kapcsolatos perben, ideértve a tartásdíjnak a kötelezett járandóságait folyósító szervtől vagy más személytől való behajtása, a tartásdíj megszüntetése vagy összegének megváltoztatása, a tartásdíjra irányuló végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pert, továbbá a határon átnyúló tartási ügyben a tartásra kötelezett adatainak beszerzése iránti eljárást is,

d) a munkaügyi vagy közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos perben, kivéve azt a pert, amelyben a felet tárgyi illetékeljegyzési jog illeti meg,

e) a bányakár megtérítése iránti perben, és

f) a személy életének, testi épségének vagy egészségének bűncselekménnyel történő megsértése miatti kár megtérítése, illetve sérelemdíj megfizetése iránt indított perben.

(2) A tárgyi költségfeljegyzési jog nem mentesít a származás megállapításához szükséges orvosszakértői vizsgálat költségének előlegezése alól.

4. §

(1) Ha a bíróság az eljárás folyamán állapítja meg, hogy a tárgyi költségkedvezmény nem áll fenn, kötelezi a felet, hogy – a végzés jogerőre emelkedésétől számított nyolc napon belül – fizesse meg a meg nem fizetett illetéket, illetve térítse meg az állam által előlegezett költséget, valamint figyelmezteti a felet a mulasztás következményére. A végzés tárgyi költségkedvezmény fenn nem állását megállapító rendelkezése ellen külön fellebbezésnek van helye.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti esetben a felet pártfogó ügyvéd képviseli, a bíróság a tárgyi költségkedvezmény fenn nem állásáról szóló határozat jogerőre emelkedését követő nyolc napon belül a határozat megküldésével értesíti a pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyező jogi segítségnyújtó szolgálatot.

3. A személyes költségkedvezmény engedélyezésének feltételei

5. §

(1) A fél részére költségmentességet kell engedélyezni, ha a fél

- a) rendelkezésre álló havi nettó jövedelme (munkabére, nyugdíja, egyéb rendszeres pénzbeli juttatása) nem haladja meg az öregségi teljes nyugdíj mindenkori legkisebb összegét és vagyona nincs,
- b) aktív korúak ellátására jogosult, vagy aktív korúak ellátására jogosult – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerinti – közeli hozzátartozójával él közös háztartásban,
- c) közgyógyellátásban részesül vagy egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát állapították meg,
- d) átmeneti szállást igénybe vevő hajléktalan személy,
- e) menekült, menedékes, menekültkénti vagy menedékeskénti, illetve hontalankénti elismerését kérő, továbbá az ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesítését kérő személy, és a jövedelmi és vagyoni helyzetéről tett nyilatkozata alapján a számára jogszabályban biztosított ellátásra és támogatásra jogosult, vagy
- f) a családjában olyan gyermeket gondoz, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapították.

(2) A fél részére költségmentességet kell engedélyezni, ha az (1) bekezdésben foglalt feltételek nem állnak fenn, de a bíróság a fél egyéb körülményeinek figyelembevételével megállapítja, hogy a fél létfenntartása veszélyeztetett.

6. §

(1) A fél részére teljes költségfeljegyzési jogot kell engedélyezni, ha a fél rendelkezésre álló havi nettó jövedelme nem haladja meg a tárgyévet megelőző második év – a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett – nemzetgazdasági bruttó havi átlagkeresetének 30 %-át, és vagyona nincs.

(2) A fél részére teljes vagy részleges költségfeljegyzési jogot kell engedélyezni, ha az (1) bekezdésben meghatározott feltételek nem állnak fenn, de a bíróság a fél egyéb körülményeinek figyelembevételével megállapítja, hogy

- a) az illeték és a per során felmerülő valamennyi költség várható összegének,
  - b) az a) pont szerinti összeg meghatározott hányadának, vagy
  - c) az illetéknek, illetve tételesen meghatározott költségnek
- az előzetes megfizetése, illetve előlegezése a félnek jövedelmi és vagyoni viszonyaival arányban nem álló megterhelést jelentene.

7. §

Nem természetes személy fél részére a 6. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával kizárólag az illetékre kiterjedő részleges költségfeljegyzési jog engedélyezhető.

8. §

(1) A rendelkezésre álló jövedelem számításánál a havi jövedelembe be kell számítani a féllel egy háztartásban élő személy jövedelmét is – kivéve, ha ellenérdekű személy a féllel fennálló jogvitában –, és ezt az összeget kell elosztani a féllel egy háztartásban élő személyek számával.

(2) A rendelkezésre álló jövedelem megállapításánál a közös háztartásban élők összjövedelméből le kell vonni

- a) a jogszabály alapján általuk fizetendő tartásdíj vagy járadék összegét, és
- b) a lakás vásárlásához, felújításához, építéséhez pénzüintézet (munkáltató) által folyósított hitel havi törlesztőrészletének az általuk fizetett összegét, ha a lakás a hitel felvételekor megfelelt a méltányolható lakásigénynek a lakáscélú állami támogatásokról szóló jogszabályban meghatározott feltételeinek.

9. §

Az 5. és 6. § alkalmazásában nem lehet a vagyon körébe tartozónak tekinteni

- a) a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakat,
- b) a fél olyan ingatlanát, amely saját és az általa eltartottak lakhatását szolgálja,
- c) a mozgáskorlátozott személy gépjárművét és azt a gépjárművet, amely nélkül a fél foglalkozásának gyakorlása lehetetlenné válik, valamint
- d) azokat a vagyontárgyakat, amelyek az 5. és 6. §-ban meghatározott mértékű jövedelem megszerzéséhez szükségesek.

10. §

(1) Azt követően, hogy a bíróság

- a) költségkedvezményt engedélyezett, vagy
- b) a költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelmet elutasította

a fél részére csak akkor lehet költségkedvezményt engedélyezni, ha az engedélyezés feltételei utóbb következtek be.

(2) Ha a bíróság a költségkedvezményt megvonta, a fél részére csak akkor lehet ugyanazt vagy nagyobb mértékű mentességet biztosító költségkedvezményt engedélyezni, ha az engedélyezés

feltételei utóbb következtek be.

11. §

A fél részére az 5-10. §-ban meghatározott feltételektől függetlenül nem lehet költségkezdvezményt engedélyezni, ha

- a) pereskedése rosszhiszeműnek vagy már előre teljesen eredménytelennek látszik,
- b) mint engedményes vagy a jogátruházás új jogosultja lép fel, és valószínűnek mutatkozik, hogy az engedményezés vagy a jogátruházás a költségkezdvezménnyel történő eljárás lehetővé tételét célozta,
- c) az eljárást – ideértve a fellebbezési és a felülvizsgálati eljárást is – megindító kérelmet (beadványát) a bíróság visszautasítja,
- d) az engedélyezett költségkezdvezményt a bíróság azért vonta meg, mert a költségkezdvezmény engedélyezésének a feltételei már a kérelem előterjesztésekor sem álltak fenn,
- e) a költségkezdvezmény szerinti valamennyi mentesség a fél számára biztosított, vagy
- f) azt törvény egyéb okból kizárja.

4. A személyes költségkezdvezmény engedélyezése iránti kérelem és elbírálása

12. §

(1) A bíróság köteles a jogi képviselő nélkül eljáró felet tájékoztatni a költségkezdvezmény engedélyezésének a feltételeiről, a kérelem benyújtásának idejéről és módjáról, valamint a 13. § (5) bekezdésben foglaltakról.

(2) A fél költségkezdvezmény engedélyezését az eljárás – ideértve a fellebbezési vagy a felülvizsgálati eljárást is – megindításával egyidejűleg vagy legkésőbb a tárgyalás berekesztéséig, ennek hiányában az eljárást befejező határozat meghozataláig kérheti.

(3) A fél egymással eshetőleges viszonyban álló, több különböző költségkezdvezmény engedélyezése iránti kérelmet is előterjeszthet.

(4) A kérelemben

- a) fel kell tüntetni az igényelt költségkezdvezményt (költségmentesség, teljes költségfeljegyzési jog, részleges költségfeljegyzési jog), részleges költségfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelem esetén a kezdvezmény mértékét, és
- b) szükséghez képest elő kell adni a költségkezdvezmény engedélyezése alapjául szolgáló minden körülményt.

(5) A fél jövedelmi és vagyoni viszonyait jogszabályban meghatározott módon köteles igazolni és az igazolásokat a kérelmével egyidejűleg kell előterjesztenie.

(6) Az Európai Unió tagállamának állampolgára és az Európai Unió kívüli államnak az Európai Unió tagállamában jogszerűen tartózkodó állampolgára költségkezdvezmény engedélyezése iránti kérelmét a határon átnyúló vonatkozású jogviták esetén az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés

megkönnyítése érdekében az ilyen ügyekben alkalmazandó költségmentességre vonatkozó közös minimumszabályok megállapításáról szóló 2003/8/EK tanácsi irányelv alapján a költségmentesség iránti kérelem benyújtásához használandó formanyomtatvány kidolgozásáról szóló, 2004. november 9-i 2004/844/EK bizottsági határozat szerinti nyomtatványon is előterjesztheti.

13. §

(1) Ha a fél a költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelmét a fellebbezéssel egyidejűleg terjeszti elő, a költségkedvezmény engedélyezése tárgyában az elsőfokú határozatot hozó bíróság, közjegyző határozata elleni fellebbezés esetében a fellebbezés elbírálására jogosult bíróság dönt. Egyéb esetekben az a bíróság dönt, amelynek az eljárásában a fél a kérelmét előterjesztette.

(2) A költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelmet visszautasító határozat ellen külön fellebbezésnek van helye.

(3) A bíróság a kérelem elbírálásakor szükséghez képest az ellenfelet is meghallgatja, illetve a feleket okiratok benyújtására hívja fel, továbbá figyelembe vehet bizonyítás nélkül megállapítható tényeket is.

(4) Ha a költségkedvezmény engedélyezésének feltételei fennállnak, a bíróság a fél részére a költségkedvezményt engedélyezi, ellenkező esetben az engedélyezés iránti kérelmet elutasítja.

(5) A bíróság nem engedélyezhet olyan költségkedvezményt, amelyre a fél kérelme nem terjed ki. Részleges költségfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelem esetén e korlátozás nem vonatkozik a költségfeljegyzési jog mértékére, de a bíróság nem engedélyezhet nagyobb mértékű részleges költségfeljegyzési jogot annál, mint amelyre a kérelem kiterjed.

(6) A költségkedvezmény engedélyezés iránti kérelem visszautasítása vagy elutasítása esetén a bíróság felhívja a felet, hogy – a végzés jogerőre emelkedésétől számított nyolc napon belül – fizesse meg a meg nem fizetett illetéket, illetve előlegezze a szükséges költséget, valamint figyelmezteti a felet a mulasztás következményére.

(7) Ha a fél változatlan tartalommal ismételt kérelmet terjeszt elő, és azt a bíróság ismételten visszautasítja vagy elutasítja, a bíróság a felet pénzbírsággal sújtja.

(8) Ha a kérelem kiterjed a pártfogó ügyvédi képviselő biztosítására is, a bíróság a kérelmet és a költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelmet elbíráló jogerős határozatát megküldi a jogi segítségnyújtó szolgálatnak.

5. A személyes költségkedvezmény felülvizsgálata és megvonása

14. §

(1) A fél a költségkedvezmény engedélyezése alapjául szolgáló körülményeiben bekövetkezett változást köteles haladéktalanul bejelenteni az eljáró bíróságnak.

- (2) A bíróság a költségkedvezmény engedélyezési feltételeinek a fennállását felülvizsgálja
- a) az eljárás jogerős befejezéséig – az engedélyezés időpontjához képest – kétévente,
  - b) a végrehajtható okirat kiállítása előtt, ha az eljárás jogerős befejezésétől számítva egy év eltelt, továbbá
  - c) az eljárás – ideértve a fellebbezési vagy a felülvizsgálati eljárást is – során bármikor, ha adat merül fel arra nézve, hogy a feltételek az engedélyezéskor sem álltak fenn, vagy utóbb megszűntek.
- (3) A felülvizsgálat során a bíróság elrendelheti a jogszabályban meghatározott igazolások ismételt benyújtását, és a 13. § (3) bekezdése szerint járhat el.

15. §

- (1) A bíróság megvonja a költségkedvezményt, ha
- a) a fél a költségkedvezmény felülvizsgálata körében tett bírói felhívására nem nyilatkozik, vagy nem csatolja a felhívásban megjelölt igazolásokat, illetve okiratokat, vagy
  - b) a költségkedvezmény felülvizsgálata alapján megállapítja, hogy a költségkedvezmény engedélyezésének a feltételei
    - ba) az engedélyezéskor sem álltak fenn, vagy
    - bb) utóbb megszűntek.
- (2) Az (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott esetben a határozat hatálya visszahat az engedélyezés időpontjára. A bíróság végzésében – a mulasztás következményére történő figyelmeztetéssel – felhívja a felet, hogy nyolc napon belül
- a) fizesse meg a meg nem fizetett illetéket,
  - b) fizesse meg az állam által előlegezett költségeket, és
  - c) helyezzen letétbe perköltség-biztosítékot, ha ennek a polgári perrendtartásról szóló törvényben foglalt feltételei fennállnak.
- (3) Ha a bíróság a költségkedvezményt az (1) bekezdés b) pont bb) alpontja alapján vonja meg, egyidejűleg más költségkedvezményt engedélyezhet, ha annak engedélyezését a fél korábban kérte és a bíróság a felülvizsgálat alapján megállapítja, hogy e költségkedvezmény engedélyezésének a feltételei fennállnak.
- (4) Az (1) bekezdés b) pont bb) alpontja szerinti esetben a fél a megvonás időpontjától kezdve köteles a felmerülő illetéket megfizetni és a költségeket előlegezni, kivéve, ha ezek alól a (3) bekezdés alapján engedélyezett költségkedvezmény alapján mentesül.
- (5) Ha a felet pártfogó ügyvéd képviseli és a bíróság a költségkedvezményt megvonja, erről a határozat jogerőre emelkedését követő nyolc napon belül a határozat megküldésével értesíti a pártfogó ügyvédi képviseletet engedélyező jogi segítségnyújtó szolgálatot.

6. Záró rendelkezések

16. §

Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a költségkedvezmény engedélyezési feltételeinek igazolására vonatkozó részletes szabályokat.

17. §

Ez a törvény 2018. január 1. napján lép hatályba.

18. §

E törvény rendelkezéseit a 2018. január 1-jén és az azt követően indult ügyekben kell alkalmazni.

19. §

E törvény a határon átnyúló vonatkozású jogviták esetén az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében az ilyen ügyekben alkalmazandó költségmentességre vonatkozó közös minimumszabályok megállapításáról szóló, 2003. január 27-i 2003/8/EK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

20. §

Hatályát veszti a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban című 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet.